

Välkommen till Afa Försäkrings seminarium 3 maj 2023

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada – vad gäller för distansarbete?

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada – vad gäller för distansarbete?

Sofia Tengedal och
Erika Engman Litfeldt

- Försäkringsorganisation som ägs av arbetsmarknadens parter, Svenskt Näringsliv, LO och PTK
- Administrerar kollektivavtalade försäkringar
- Försäkrar anställda inom den privata sektorn, kommuner och regioner, kooperationen, staten och egna företagare
- Arbetsmarknadens parter äger och förhandlar de försäkringsvillkor som Afa Försäkring har att följa

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada

Vid olycksfall eller sjukdom som orsakats av arbetet

Komplement till den lagstadgade
arbetsskadeförsäkringen (SFB)

TFA – privatanställda och kooperativt anställda

TFA-KL – anställda inom kommun, region, Svenska kyrkan och vissa kommunala bolag

PSA – anställda inom staten

Vad är en arbetsskada?

- Personskada – fysisk/psykisk
- Skada som orsakats av arbetet, antingen genom olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet (arbetssjukdom)
- Samma definition som i den lagstadgade arbetsskadeförsäkringen
- Samma beviskrav – övervägande skäl
- Rättspraxis utformas i förvaltningsdomstolarna

Vanliga frågor kring distansarbete

Spelar det någon roll om jag är beordrad att jobba hemifrån eller om det är frivilligt?

Är det någon skillnad om jag jobbar hemifrån, ett café eller mitt fritidshus?

Omfattas jag när jag går ut och köper lunch eller när jag hämtar mitt barn från förskolan?

Gäller försäkringen under ett promenadmöte?

Är det en arbetsskada så länge jag skadar mig under ordinarie arbetstid?

Omfattas jag alltid om jag utför mina arbetsuppgifter vid olycksfallstillfället?

Vad gäller om jag jobbar, men samtidigt utför privata göromål?

Syftet med arbetsskadeförsäkringen

Förvärvsarbetare

- större risk att skadas
- rätt till särskild ersättning

Ett starkare skydd för den som skadas i arbetet än för den som skadas utanför arbetet

Därför viktigt att kunna skilja på ”i arbetet” och skador som inträffar på fritiden

Anknytningen till arbetet

Skada **på arbetsplatsen**

- stark anknytning
- ”presumtion”

Skada **på andra platser**

- svagare anknytning
- något mer restriktiv tolkning

På andra platser – Distansarbete

Tillfälligt arbete på annan plats (t ex hemma), efter överenskommelse med arbetsgivaren

- anknytning till arbetet något svagare
- gränsen mellan arbete och fritid flytande
- ”arbetsgivarens intresse”
- direkt samband med arbetet

Anmälda arbetsskador på distans – en uppskattning

Tabell 1

Samtliga anmälda skador vid distansarbete per skadeår

Tabell 1					
År	2019	2020	2021	2022	
Summa	< 10	170	202	86	

Tabell 2

Godkända arbetsskador vid distansarbete uppdelat på allvarlighetsgrad

- Allvarliga = sjukskriven i mer än 30 dagar och/eller medicinsk invaliditet
- Ej allvarliga = sjukskriven i färre än 31 dagar

Tabell 2	Summa
Allvarliga	84
Ej allvarliga	161
Totalsumma	245

Vad anmäls?

- De flesta skador sker när man rör sig runt i hemmet
- Man snubblar, halkar och ramlar på trösklar, mattkanter och trappsteg
- Ofta i samband med att ska hämta arbetsmaterial som telefon, laddsladd, dator
- Även många skador vid promenad under pågående arbetsmöte/jobbsamtal
- I övrigt skador som inträffat när man hämtar ett glas vatten, lagar lunch i köket, tömmer diskmaskinen

Pandemins påverkan?

- Markant ökning av anmälda skador vid distansarbete till TFA
- Hemarbete – det ”nya normala” för tjänstemän?
- Arbets-skadeutredningen – uppdrag se över skyddet
- Tre nya domar från kammarrätterna
- Något mindre restriktiv bedömning
- Två nya domar från HFD – kom förra veckan!

”Leksaksbilen” – Kammarrätten i Stockholm 2021-06-23, mål nr 278-21

- Olyckan inträffade när den försäkrade arbetade
- Skadan har sin grund i ”det dagliga livets faror”
- Vid tillfälligt och beordrat arbete i hemmet finns inte skäl att ställa högre krav på samband än vid andra olyckor som inträffar utanför arbetsplatsen
- Det räcker att den försäkrade utfört något som ligger ”i arbetsgivarens intresse”
- Skadan anses ha uppstått till följd av ett olycksfall i arbetet och är **en arbetsskada**

Ny rättspraxis – kammarrätten

”**Barnet**” – Kammarrätten i Stockholm 2021-12-02, Mål nr 5205-21

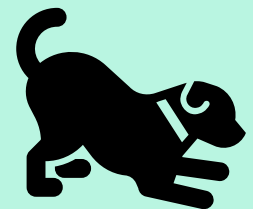
- Olyckan inträffade när den försäkrade arbetade
- Skadan har sin grund i ”det dagliga livets faror”
- Den olycksutlösande åtgärden var att avhjälpa ett problem med sitt arbetsredskap
- Det saknas rättsligt stöd för att ställa högre krav på samband vid olycksfall som sker i hemmet än på andra platser
- Olyckan får sammantaget anses ha ett sådant samband med arbetet att skadan utgör en arbetsskada
- Skadan är **en arbetsskada**

Ny rättspraxis – kammarrätten

”Hunden” – Kammarrätten i Stockholm 2022-03-25, mål nr 533-22

- Kollisionen med hunden var en olycka och ledde till den försäkrades skada
- Olyckan inträffade vid distansarbete i hemmet
- Arbete i hemmet var tillåtet av arbetsgivaren och får därför anses ha legat i arbetsgivarens intresse
- Olyckan orsakades av den försäkrades hund. Därför kan den aktuella aktiviteten inte anses ha ett samband med den försäkrades arbete
- Skadan är **inte en arbetsskada**

”Barnet” och ”Hunden”

Frågan i målen:

Vad krävs för att ett olycksfall som inträffar i hemmet ska anses ha ett sådant samband med den försäkrades arbete att skadan som uppstått är en arbetsskada?

HFD uttalar följande i båda målen:

- Gränsdragningsproblematik – arbetsliv och privatliv
- Rent privata förhållanden kan orsaka olyckor och tidsmässig uppdelning saknas
- Därför finns anledning att vara något restriktiv vid sambandsbedömningen
- Grundläggande förutsättning är att den försäkrade utför sitt arbete vid olyckstillfället
- Vad som orsakat olyckan har betydelse. Har olyckan till övervägande del sin grund i privatlivet saknas det nödvändiga sambandet mellan arbetet och olyckan
- Det saknar betydelse om arbete i hemmet är frivilligt eller beordrat

”Barnet” (mål nr 441-2)

HFD:s bedömning:

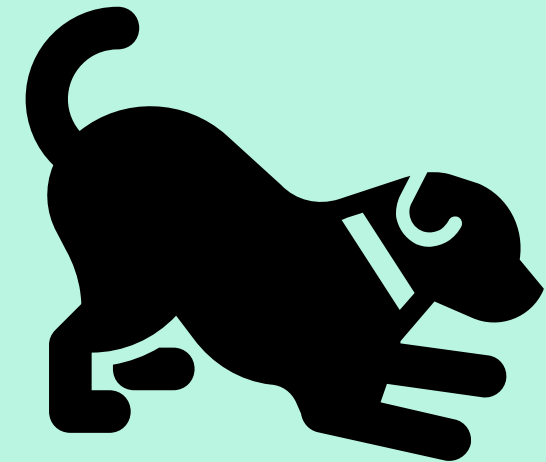
- Olyckan inträffade när den försäkrade arbetade
- Olyckan orsakades av att den försäkrades son
- Olyckan anses till övervägande del ha sin grund i privatlivet
- Det saknas ett sådant samband mellan arbetet och olyckan som krävs för att det ska anses vara ett olycksfall i arbetet
- Skadan är inte en arbetsskada

”Hunden” (mål nr 3375-22)

HFD:s bedömning:

- Olyckan inträffade inte när den försäkrade utförde sitt arbete
- Händelsen anses inte vara ett olycksfall i arbetet
- Skadan är inte en arbetsskada

Och nu då?

Vår bedömning:

- Högsta förvaltningsdomstolens domar kommer att medföra en något mer restriktiv bedömning av vad som betraktas som arbetsskada vid distansarbete jämfört med tillämpningen efter juni 2021
- Det räcker inte med att olycksfallet inträffar när den försäkrade utför sitt arbete, utan vad som har orsakat olycksfallet ska också vägas in
- Har olycksfallet till övervägande del sin grund i privatlivet, saknas det nödvändiga sambandet mellan arbetet och olycksfallet

afa
FÖRSÄKRING

afaforsakring.se